

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 144/2015-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom JUDr. Augustínom Tomášom, Floriánska 16, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 936/2000, za účasti Okresného súdu Košice I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 936/2000 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet advokáta JUDr. Augustína Tomáša, Floriánska 16, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 936/2000 a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD 50/2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „poručiiteľka“) podala 4. februára 1997 návrh, ktorým sa domáhala neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k bytu, proti odporcom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. [REDAKOVANÉ] 13. mája 2000 zomrela, na základe čoho začalo konanie o dedičstve vedené okresným súdom pod sp. zn. 23 D 452/2000.

„Dňa 23. 08. 2000 bolo uskutočnené konanie na notárskom úrade, pri ktorom boli účastníci oboznámení s obsahom závetu poručiiteľky [REDAKOVANÉ]. Závet bol spísaný notárom [REDAKOVANÉ]. Zo závetu vplynulo, že jediným dedičom všetkého majetku poručiiteľky je [REDAKOVANÉ].. Do dedičského konania sa prihlásili aj príbuzné poručiiteľky, a to [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], ako splnomocnená zástupkyňa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] neter poručiiteľky a závetná dedička [REDAKOVANÉ].“

Právna zástupkyňa [REDAKOVANÉ], p. [REDAKOVANÉ] namietla neplatnosť závetu z dôvodov, že v záвете bolo uvedené, že všetok svoj majetok poručiiteľka odkázala [REDAKOVANÉ], pričom byt na [REDAKOVANÉ] predala už predtým iným osobám.“

Na tomto základe [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľka“) podala 20. októbra 2000 okresnému súdu proti sťažovateľke návrh na určenie neplatnosti závetu poručiiteľky [REDAKOVANÉ] zriadeného vo forme notárskej zápisnice.

Konanie o dedičstve po poručiiteľke bolo prerušené, rovnako tak bolo prerušené konanie o neplatnosť kúpnej zmluvy.

O návrhu rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 14 C 936/2000-217 z 29. septembra 2006 tak, že ho zamietol.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 9 CoD 130/2006-259 z 12. novembra 2007 v spojení s doplnčacím rozsudkom č. k. 9 CoD 130/2007-262 z 19. novembra 2007 tak, že zmenil rozsudok okresného súdu a určil, že závet napísaný notárom [REDAKOVANÉ] 17. júla 1997 v listine označenej ako notárska zápisnica sp. zn. N 199/97, Nz 196/97 je neplatný, a určil, že navrhovateľka je dedičkou po poručiiteľke.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Cdo 98/2008 zo 17. februára 2010 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu v spojení s doplnčacím rozsudkom a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd po vrátení veci rozhodol uznesením sp. zn. 9 CoD 41/2010 z 30. decembra 2010 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu z 29. septembra 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom zo 6. mája 2011 tak, že návrh zamietol. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, o ktorom rozhodol krajský súd

uznesením č. k. 9 CoD 41/2010-300 z 28. júna 2013 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd po vrátení veci rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 936/2000-383 z 21. januára 2014 tak, že určil, že špecifikovaný závet poručiťky je neplatný. Ďalším výrokom určil, že navrhovateľka, ktorá zomrela 2. marca 2012, je dedičkou po poručiťke.

Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka 7. marca 2014 odvolanie, o ktorom krajský súd zatiaľ nerozhodol.

Sťažovateľka namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 936/2000, pričom poukazuje na dĺžku konania, ktorú považuje za neakceptovateľnú. V sťažnosti ďalej namieta neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vo svojej argumentácii poukazuje na zmeny dôvodov, ktoré navrhovateľka vo svojich podaniach v priebehu konania uskutočnila. Neefektívnosť v postupe konajúceho súdu sa podľa sťažovateľky prejavila v tom, ako okresný súd reagoval na zmenenú argumentáciu navrhovateľky, a aj v tom, aké dôvody boli základom jednotlivých rozhodnutí okresného súdu, prípadne krajského súdu. Sťažovateľka v týchto súvislostiach v sťažnosti uvádza:

«... ako dôvod neplatnosti uvádzala žalobkyňa správanie sťažovateľky k nebohej, ktorá ju podľa názoru žalobkyne obmedzovala na osobnej slobode, ohrozovala jej zdravie slabou výživou, neposkytovala stálu opateru, zanedbala starostlivosť pri zlomenine až po vzniknuté preležaniny a spôsobila dehydratáciu organizmu.

Dôvody uvádzané v žalobe sami o sebe nemohli vyvolať neplatnosť závetu...

... došlo k zmene žaloby v tom smere, že závet mal byť neplatný z dôvodu nespôsobilosti poručiťky na spísanie takéhoto závetu.

Po znaleckom dokazovaní, v ktorom súdna znalkyňa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uviedla, že menovaná z psychiatrického hľadiska bola spôsobilá spísať závet a bola spôsobilá posúdiť následky svojho konania a ovládať svoje konanie pri podpise závetu..., žalobkyňa ... napadla neobjektívnosť znaleckého posudku a do konania predložila

znalecký posudok zo dňa 30. 04. 2003..., z ktorého súd zistil, že poručiiteľka nemohla rozpoznať a ovládať dôsledky konania, v dôsledku čoho bol vykonaný kontrolný znalecký posudok vypracovaný [REDAKOVANÉ] ktorý pripúšťal možnosť ovplyvnenia konania poručiiteľky.

Na základe toho bolo nariadené ďalšie znalecké dokazovanie ústavom LF UPJŠ, kde znalci dospeli k zhodnému názoru o spôsobilosti na právne úkony poručiiteľky z pohľadu zdravotného stavu.

Po tom čo bolo ukončené toto rozsiahle dokazovanie žalobkyňa začala namietať nevidomosť poručiiteľky. Súd vykonával absolútne neefektívne a zbytočne dokazovanie ohľadom tejto otázky, keďže závet bol spísaný vo forme notárskej zápisnice pred dvoma svedkami a teda bola splnená aj zákonná podmienka formy závetu pre osoby, ktoré nemôžu čítať.

... prvostupňový súd rozsudkom zo dňa 29. 09. 2006 žalobu zamietol s odôvodnením, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané to, že nebohá poručiiteľka... bola... schopná posúdiť následky svojho konania a robiť poriadok so svojim majetkom pre prípad smrti. Zároveň nebolo preukázané to, že by bola obmedzovaná v osobnej slobode, že by konala neslobodné pri prejave vôle. Súd mal preukázané aj to, že došlo k prejaveniu vôle nebohej poručiiteľky spôsobom nepripúšťajúcim pochybnosti o tom, čo chcela poručiiteľka prejsť... Závet bol pred svedkami a pred poručiiteľkou notárom riadne prečítaný, poručiiteľkou odsúhlasený. Poručiiteľka uviedla, že ide o jej poslednú vôľu.

Proti tomuto rozsudku sa žalobkyňa odvolala. V odvolaní opäť zmenila argumentáciu a požadovala závet určiť za neplatný pre nedodržanie podmienok stanovených v § 49 Notárskeho poriadku platného a účinného v rozhodnom období.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom... zo dňa 12. 11. 2007 zmenil... rozsudok... a určil, že závet... je neplatný s odôvodnením, že notárska zápisnica neobsahuje údaj o tom, že svedkovia prizvaní k spísaniu zápisnice boli prítomní pri prejave vôle [REDAKOVANÉ] o tom, čo sa má napísať do zápisnice...

Proti tomuto rozsudku podala dovolanie žalovaná a Najvyšší súd... rozhodol tak, že zrušil... rozsudok... a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že z notárskej zápisnice vyplýva, že obsahuje údaj o tom, že zápisnica bola prečítaná a závetkyňou schválená pred

dvomi svedkami. Okrem toho obsahuje aj prejav notára, v ktorom notár osvedčuje, že o tomto právnom úkone... pred prítomnými svedkami úkonu bola notárska zápisnica ním napísaná. Z uvedenej formulácie zápisnice dostatočne jasne a zrozumiteľne vyplýva, že sa v nej nachádza nielen údaj o tom, že notár napísal právny úkon pred dvomi svedkami, ale aj okolnosť, že k samotnému tomuto úkonu (prejavu vôle poručiteľky) došlo v prítomnosti dvoch pribratých svedkov. V listine spísanej notárom sú teda uvedené aj všetky tie okolnosti, ktoré ako osobitné náležitosti notárskej zápisnice predpokladá ustanovenie § 49 Notárskeho poriadku. NS SR ďalej konštatuje, že ak odvolací súd vychádzal v posudzovanej veci zo záveru, podľa ktorého v notárskej zápisnici chýba jedna z osobitných náležitostí vyplývajúcich z ustanovenia § 49 Notárskeho poriadku, ide o záver nesprávny, nemajúci oporu v obsahu samotnej zápisnice. Za nesprávny treba potom považovať aj z neho vyvodený právny názor, podľa ktorého táto listina nie je notárskou zápisnicou, a teda že závet je pre rozpor so zákonom neplatný.

Najvyšší súd navyše konštatoval, že zo strany Krajského súdu Košice došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tým, že súd porušil zásadu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania. Opäť teda došlo k neefektívnemu konaniu zo strany Krajského súdu Košice na škodu sťažovateľky a jej práv.

... Krajský súd Košice uznesením... zo dňa 30. 12. 2010 zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I a vrátil mu ho na ďalšie konanie s odôvodnením, že súd prvého stupňa skonštatoval, že svedkyne boli prítomné na notárskom úrade pri spisovaní závetu, aj keď nie priamo pri diktáte, ale nezaoberal sa osobitne tým, či boli prítomné aj pri prejave vôle závetkyne o tom, čo sa má pojať do zápisnice tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 49 Notárskeho poriadku a z toho nevyvodil záver pre platnosť závetu.

... Okresný súd... znovu rozhodol tak, že žalobu zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu sa znovu odvolala žalobkyňa a Krajský súd Košice Uznesením... zo dňa 28. 06. 2013 znovu rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil... s odôvodnením, že aj keď podľa záveru Najvyššieho súdu SR z formulácie notárskej zápisnice vyplýva, že k spísaniu právneho úkonu došlo v prítomnosti dvoch pribratých svedkov, tento údaj vzhľadom na výpoveď svedkýň sa javí ako nepravdivý.

Z uvedeného vyplýva, že prejednávacia vec bola dvakrát vrátená na Okresný súd Košice I s tým istým odôvodnením Krajského súdu Košice, čím sa uvedené konanie zbytočne natiahlo o ďalšie tri roky.

Rozsudkom Okresného súdu Košice I... zo dňa 21. 01. 2014, súd určil, že závet... je neplatný. Ďalším výrokom určil, že pôvodná žalobkyňa... je dedičkou...

K uvedenému sťažovateľka uvádza, že opäť konal neefektívne a spôsobujúci ďalšie prietahy v konaní, keď nerešpektoval právny záver Najvyššieho súdu uvedený v jeho rozhodnutí... zo dňa 17. 02. 2010, kde na str. 6 jasne uvádza že, citujem: „Zároveň za nesprávnu treba považovať aj tú časť rozhodnutia, v ktorej odvolací súd určil žalobkyňu za dedičku po [REDAKOVANÉ]“ koniec citátu. Prvostupňový súd napriek uvedenému záväznému názoru Najvyššieho súdu SR opätovne rozhodol nesprávne, čím dochádza k ďalším zbytočným prietahom v súdnom konaní už aj tak neúmerne dlhom.

... je z ústavnoprávneho hľadiska už samo o sebe neakceptovateľné, aby sťažovateľka musela čakať na právoplatné meritórne rozhodnutie všeobecného súdu v jej veci viac ako 14 rokov a v spojení s konaním 14 C 99/97 viac ako 17 rokov.»

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„... Základné právo [REDAKOVANÉ]... v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a jej právo... v čl. 6 ods.1 Dohovoru... bolo porušené postupom Krajského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD/50/2011 a postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 936/00.

... Ústavný súd SR... prikazuje Krajskému súdu Košice konať bez zbytočných prietahov.

... Priznáva [REDAKOVANÉ]... primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15 000,- eur, ktoré jej je povinný zaplatiť Krajský súd Košice do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

... Krajský súd Košice je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ]... trovy právneho zastúpenia v sume 170,45,- eur na účet jej právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že *„neprimeranou dĺžkou súdneho konania je už roky vystavená právnej neistote“*.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 144/2015-28 z 10. marca 2015 ju v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 936/2000, prijal ďalšie konanie. Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD 50/2011, odmietol.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľky a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. Spr 544/04 z 13. apríla 2015, v ktorom uviedol prehľad doterajších úkonov okresného súdu v napadnutom konaní. Následne uviedol:

„Prejednávaná vec po právnej stránke nie je zložitá, tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Určitý stupeň zložitosti sa javí v skutkovej

stránke. Súd musel nariadiť trikrát znalecké dokazovanie, vypočuť viacerých svedkov, zabezpečiť si zdravotnú dokumentáciu neb. [REDAKOVANÉ]. Súd vo veci trikrát meritórne rozhodol. V postupe súdu som nezistil dlhotrvajúce obdobia nečinnosti. Postup súdu bol ovplyvnený viacerými personálnymi zmenami v osobe zákonného sudcu, ale súd v podstate konal plynulo.“

Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu podala svoje stanovisko k vyjadreniu predsedu okresného súdu v podaní z 28. apríla 2015, v ktorom sa uvádza:

„Okresný súd Košice I vo svojom vyjadrení zo dňa 13. 04. 2015 v podstate len faktograficky popisuje úkony, ktoré boli v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C/936/2000 uskutočnené od roku 2000 do súčasnosti. Vo svojom stanovisku priznáva, že prejednávaná vec nie je po právnej stránke zložitá a tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov aj keď určitý stupeň zložitosti sa javí v skutkovej stránke.

Okresný súd v ďalšom priznáva, že postup súdu bol ovplyvnený viacerými personálnymi zmenami v osobe zákonného sudcu. K uvedenému je potrebné uviesť, že rozhodovanie viacerých sudcov – opakovaná zmena zákonného sudcu nemôže byť na ťarchu účastníka konania a nevyučuje zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci účastníka. Podľa názoru sťažovateľky skutočnosť, že sa v predmetnej veci päťkrát zmenil zákonný sudca sa premietlo do neefektívnej a nesústredenej činnosti súdu.

Okresný súd sa taktiež vôbec nevyjadril k viacerým dlhým obdobiam nečinnosti, keď súd vôbec nekonal (napr. od 05. 12. 2000 do 21. 01. 2002, od 13. 07. 2004 do 15. 08. 2005). V konaní súdu badať aj nedôvodné časové odstupy medzi jednotlivými procesnými úkonmi.

V prejednávanej veci síce badať určitú zdĺhavosť znaleckého dokazovania, avšak proces dokazovania v danej veci nevykazuje rysy výnimočnosti spôsobujúcej potrebu viesť súdne konanie po takú dlhú dobu.

Okresný súd sa nevyjadruje ani k námietkam sťažovateľky, že súd nerešpektoval ani právny záver Najvyššieho súdu uvedený v jeho rozhodnutí 4 Cdo 98/2008 zo dňa 17. 02. 2010, čím sa opätovne natiahla dĺžka už aj tak neúmerne dlhého konania o ďalšie štyri roky.

Súd sa taktiež vôbec nevyjadril k námietke sťažovateľky o tom, že prejednávacia vec bola dvakrát vrátená na okresný súd s tým istým odôvodnením odvolacieho súdu, čím sa uvedené konanie opätovne zbytočne natiahlo. Z uvedeného je zrejmé, že prietahy sú jednoznačne spôsobené konaním okresného súdu.

Podľa názoru sťažovateľky dĺžku konania (15 rokov) nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu. Právna neistota sťažovateľky nebola odstránená ani po viac ako 15 rokoch od začatia konania.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v celom rozsahu zotrúva na svojej sťažnosti...“

II.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu zistil tento priebeh napadnutého konania:

Dňa 20. októbra 2000 podala navrhovateľka [REDAKOVANÉ] proti sťažovateľke okresnému súdu návrh na určenie neplatnosti závetu poručiťelky zriadeného formou notárskej zápisnice a určenia, že ona je jedinou zákonnou dedičkou po poručiťelke, ktorá zomrela 13. mája 2000 v [REDAKOVANÉ].

V priebehu novembra 2000 a decembra 2000 okresný súd vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku a tiež zaslal návrh sťažovateľke na vyjadrenie.

Dňa 8. februára 2001 bola vec pridelená inej zákonnej sudkyni, t. j. [REDAKOVANÉ].

Dňa 16. októbra 2001 okresný súd zisťoval spisovú značku dedičského konania po poručiťelke, žiadal pripojiť spis z uvedeného konania a žiadal o zaslanie listu vlastníctva. Okresný súd zároveň doručoval vyjadrenie sťažovateľky navrhovateľke.

Dňa 21. novembra 2001 okresný súd žiadal o zaslanie spisu sp. zn. 14 C 99/97 na nahliadnutie – predmetom konania bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy medzi poručiťelkou a [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Dňa 27. novembra 2001 bolo vyjadrenie sťažovateľky zaslané právnej zástupkyňi navrhovateľky.

Okresný súd 12. decembra 2001 nariadil pojednávanie na 21. január 2002. Pojednávanie bolo následne odročené na 4. február 2002 z dôvodu neprítomnosti právnej zástupkyne navrhovateľky, ktorá trvala na jej prítomnosti na pojednávaní. Právna zástupkyňa navrhovateľky v deň konania pojednávania doručila svoje ospravedlnenie neúčasti z dôvodu kolízie pojednávaní.

V dňoch 4. februára 2002 a 10. júna 2002 okresný súd uskutočnil pojednávania, na ktorých vypočul účastníčky konania, notára [REDAKOVANÉ] a svedkyne spísania závetu - [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], k okolnostiam spísania závetu v prospech sťažovateľky.

Okresný súd uznesením z 11. júna 2002 ustanovil znalkyňu, nariadil znalecké dokazovanie a znalkyni uložil vypracovať znalecký posudok do 40 dní od doručenia spisového materiálu. Súdny spis bol odoslaný znalkyni 8. augusta 2002. Okresný súd 3. januára 2003 urgoval znalkyňu, aby zaslala znalecký posudok. Dňa 21. januára 2003 znalkyňa predložila vypracovaný znalecký posudok.

V priebehu januára, februára a marca 2003 okresný súd doručoval znalecký posudok účastníkom konania na vyjadrenie a následne tieto vyjadrenia vzájomne doručoval účastníkom konania. Dňa 10. apríla 2003 okresný súd rozhodol o znalečnom pre znalkyňu.

Dňa 17. apríla 2003 právna zástupkyňa navrhovateľky požiadala o vypracovanie kontrolného znaleckého posudku. Na pojednávaní 7. júla 2003 navrhovateľka predložila kontrolný znalecký posudok, ktorý znalkyňa vypracovala na žiadosť jej právnej zástupkyne.

Okresný súd následne pojednávanie odročil na 9. júl 2003 na účely vyhlásenia rozhodnutia. Pojednávanie 9. júla 2003 okresný súd odročil na neurčito vzhľadom na nový listinný dôkaz predložený navrhovateľkou.

Uznesením z 9. decembra 2003 okresný súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znalcom [REDAKOVANÉ]. Dňa 2. februára 2004 právna zástupkyňa navrhovateľky predložila svoje námietky voči znalcovi z dôvodu, že ide o znalca, ktorý je zamestnancom zariadenia, v ktorom sa poručiťka opakovane liečila.

Uznesením zo 6. mája 2004 okresný súd zmenil uznesenie z 9. decembra 2003 tak, že vypracovaním kontrolného znaleckého posudku poveril znalca [REDAKOVANÉ].

Súdny spis zaslal okresný súd znalcovi 17. júna 2004. Znalec predložil kontrolný znalecký posudok 13. júla 2004 spolu s vyúčtovaním znalečného. V priebehu septembra až novembra 2004 okresný súd doručoval kontrolný znalecký posudok účastníkom a tiež vzájomne vyjadrenia účastníkov k znaleckému posudku.

Dňa 22. apríla 2005 prípisom č. Spr 544/04 predsedníčka okresného súdu upozornila na prieťahy v konaní a prikázala konať urýchlene a bez prieťahov. O vykonaných procesných úkonoch žiadala podať správu do 7 dní. Dňa 16. mája 2005 zákonný sudca – [REDAKOVANÉ] zaslal správu predsedníčke okresného súdu, podľa ktorej sťažovateľka podala návrh na kontrolné znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, po výsledku tohto dokazovania zákonný sudca nariadi pojednávanie.

Okresný súd uznesením z 15. augusta 2005 nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou z odboru zdravotníctva a farmácie odvetvia psychiatrie a vypracovaním znaleckého posudku poveril znaleckú organizáciu - Lekársku fakultu UPJŠ [REDAKOVANÉ].

Súdny spis bol 21. septembra 2005 zaslaný znaleckej organizácii na vypracovanie znaleckého posudku. Uznesením z 11. novembra 2005 okresný súd predĺžil lehotu na predloženie znaleckého posudku do 31. decembra 2005.

Okresný súd 11. januára 2006 a 9. februára 2006 vyzval znaleckú organizáciu na predloženie znaleckého posudku. Znalecká organizácia následne predložila znalecký posudok 2. marca 2006 spolu s vyúčtovaním znalečného.

V priebehu marca a apríla 2006 okresný súd doručoval znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom konania a tiež vyzval znaleckú organizáciu, aby odôvodnila vyúčtovanie znalečného. Navrhovateľka vo svojom podaní nesúhlasila so závermi znaleckého posudku z dôvodu, že na jeho vypracovaní sa podieľal [REDAKOVANÉ] ktorý na požiadanie navrhovateľky vypracoval znalecký posudok s odlišným záverom.

Dňa 19. apríla 2006 okresný súd nariadil pojednávanie na 31. máj 2006. Dňa 9. mája 2006 právna zástupkyňa navrhovateľky ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu kolízie pojednávaní. Navrhovateľka trvala na osobnej účasti právnej zástupkyne.

Okresný súd odročil pojednávanie na 7. júl 2006. Na pojednávaní 7. júla 2006 navrhovateľka navrhla, aby okresný súd vyžiadal správu od ošetrujúcej lekárky, či poručiťka mala problémy so zrakom. Pojednávanie bolo odročené na 29. september 2006.

V priebehu augusta 2006 okresný súd zisťoval informácie v súlade s návrhom navrhovateľky – od Únie slabozrakých a nevidiacich Slovenska a ošetrujúcej lekárky po konzultácii s oftalmológom.

Na pojednávaní 29. septembra 2006 navrhovateľka žiadala vypočúť oftalmológa alebo nariadiť znalecké dokazovanie. Okresný súd účastníkov poučil podľa § 120 ods. 4

Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), zamietol ďalšie návrhy na dokazovanie a vyhlásil dokazovanie za skončené. Následne vyhlásil rozsudok a návrh zamietol.

Uznesením z 20. októbra 2006 okresný súd rozhodol o znalečnom pre znaleckú organizáciu. Navrhovateľka podala proti uzneseniu o znalečnom odvolanie 13. novembra 2006 a proti rozsudku z 29. septembra 2006 podala odvolanie 21. novembra 2006.

Dňa 24. novembra 2006 bol súdny spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach. V priebehu apríla a mája 2007 krajský súd vykonával procesné úkony v odvolacom konaní – vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku, zisťoval okolnosti relevantné pre posúdenie včasnosti podania odvolania a doručoval odvolania navrhovateľky sťažovateľke, resp. znaleckej organizácii.

Dňa 12. novembra 2007 na pojednávaní krajský súd rozhodol o odvolaniach tak, že zmenil rozsudok okresného súdu a určil, že závet poručiťky je neplatný. Na pojednávaní 19. novembra 2007 rozhodol doplnujúcim rozsudkom tak, že navrhovateľka je dedičkou po poručiťke. Krajský súd uznesením z 27. decembra 2007 zmenil uznesenie okresného súdu o znalečnom pre znaleckú organizáciu.

Dňa 7. marca 2008 bol súdny spis doručený okresnému súdu, ktorý následne doručoval rozhodnutia krajského súdu účastníkom konania. Dňa 11. apríla 2008 bolo doručené dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu z 12. novembra 2007 a doplnujúcemu rozsudku z 19. novembra 2007.

Po doručovaní dovolania sťažovateľky navrhovateľke bola vec 12. mája 2008 odoslaná najvyššiemu súdu.

Najvyšší súd rozhodol 17. februára 2010 tak, že rozsudok krajského súdu z 12. novembra 2007 v spojení s doplniacim rozsudkom z 19. novembra 2007 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 15. marca 2010 bol súdny spis s rozhodnutím o odvolaní doručený okresnému súdu, ktorý doručoval uznesenie najvyššieho súdu účastníkom a 14. apríla 2010 súdny spis predložil krajskému súdu na ďalší procesný postup.

Krajský súd vo veci opäť rozhodol 30. decembra 2010 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súdny spis bol následne doručený okresnému súdu 8. februára 2011, ktorý doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania.

Dňa 10. marca 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 6. máj 2011. Na pojednávaní 6. mája 2011 okresný súd rozhodol rozsudkom tak, že návrh zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu zo 6. mája 2011 podala navrhovateľka 21. júla 2011 odvolanie. Následne okresný súd doručoval odvolanie navrhovateľky sťažovateľke a 19. augusta 2011 spis predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 9. marca 2012 bolo do súdneho spisu doručené podanie právnej zástupkyne navrhovateľky, v ktorom konajúcemu súdu oznámila, že navrhovateľka 2. marca 2012 zomrela, navrhla prerušiť konanie podľa § 107 ods. 1 a 3 OSP až do právoplatného skončenia dedičského konania.

Krajský súd rozhodol uznesením z 12. marca 2012 tak, že konanie prerušil do zistenia okruhu dedičov po navrhovateľke. Na výzvu krajského súdu notár 24. júla 2012 oznámil okruh dedičov po navrhovateľke s tým, že konanie o dedičstve nebolo právoplatne skončené.

Dňa 27. februára 2013 krajský súd vyzval Okresný súd Humenné na doručenie rozhodnutia v dedičskej veci navrhovateľky.

Okresný súd Humenné doručil krajskému súdu 15. marca 2013 osvedčenie o dedičstve z 11. decembra 2012.

Krajský súd 3. apríla 2013 vyzval dedičky po navrhovateľke, aby sa vyjadrili, či trvajú na podanom odvolaní a či trvajú na návrhu na začatie konania.

Dňa 25. apríla 2013 doručila právna zástupkyňa navrhovateľky podanie, v ktorom uviedla, že prevzala zastupovanie dcéry navrhovateľky – [REDACTED], a uviedla, že trvá na podanom odvolaní a na návrhu na začatie konania.

Uznesením z 12. júna 2013 krajský súd rozhodol tak, že pokračuje v konaní, ktoré bolo prerušené.

Krajský súd následne rozhodol 28. júna 2013 tak, že zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súdny spis bol doručený okresnému súdu 22. júla 2013, ktorý v priebehu augusta 2013 doručoval rozhodnutie krajského súdu účastníkom konania.

Okresný súd 22. októbra 2013 nariadil pojednávanie na 5. december 2013. Dňa 4. decembra 2013 okresný súd telefonicky oznámil právnym zástupcom účastníkov, že pojednávanie bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne s tým, že nový termín pojednávania je 21. január 2014.

Na pojednávaní 21. januára 2014 okresný súd poučil účastníkov podľa § 120 ods. 4 OSP, nepripustil navrhované dôkazy opätovným vypočutím svedkýň závetu, notára a ním povereného zamestnanca a vyhlásil dokazovanie za skončené. Následne vyhlásil rozsudok, ktorým určil závet za neplatný s tým, že pôvodná navrhovateľka je dedičkou po poručiteľke.

V priebehu februára 2014 okresný súd doručoval rozsudok účastníkom konania.

Dňa 7. marca 2014 podala sťažovateľka odvolanie proti rozsudku a navrhovateľka podala 11. marca 2014 odvolanie proti výroku rozsudku o trovách konania.

Okresný súd 28. marca 2014 nariadil pojednávanie na 3. apríl 2014. Na tomto pojednávaní okresný súd verejne vyhlásil dopĺňací rozsudok, ktorým rozhodol o povinnosti sťažovateľky nahradiť navrhovateľke trovy konania a tiež o jej povinnosti nahradiť trovy štátu.

V priebehu apríla a mája 2014 okresný súd doručoval odvolania účastníkov.

Dňa 20. mája 2014 podala sťažovateľka odvolanie proti dopĺňaciemu rozsudku. V priebehu mája a júna 2014 okresný súd vykonával príslušné procesné úkony v odvolacom konaní – vyrubil súdny poplatok za odvolanie, doručoval odvolanie proti dopĺňaciemu rozsudku.

Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že súdny spis bol krajskému súdu predložený 5. novembra 2014 na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd ku dňu rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky vo veci nerozhodol.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 936/2000.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Predmetom konania, v ktorom sťažovateľka namieta zbytočné prieťahy, je rozhodovanie o návrhu na určenie neplatnosti závetu poručiťky spísaného vo forme notárskej zápisnice. Posudzovanie platnosti právnych úkonov tvorí bežnú agendu všeobecných súdov, ktoré vykonávajú súdnictvo v občianskoprávných veciach. V predmetnom konaní bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie na posúdenie spôsobilosti poručiťky na predmetný prejav vôle – spísanie závetu. V konaní boli vypracované celkovo tri znalecké posudky. Táto okolnosť predstavuje prvok skutkovej náročnosti veci, ktorú ústavný súd zohľadnil pri určení sumy primeraného zadosťučinenia.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania. Sťažovateľka bola v procesnom postavení odporkyne, zúčastňovala sa pojednávani a na výzvy okresného súdu reagovala primerane. Správanie sťažovateľky v napadnutom konaní takto nemožno hodnotiť ako faktor, ktorý prispel k celkovej dĺžke konania.

3. Napokon ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní. V tejto súvislosti poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou alebo nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). V postupe okresného súdu nemožno identifikovať výraznejšie obdobia nečinnosti. Okresný súd jednotlivé procesné úkony vykonával priebežne, jeho postup nemožno hodnotiť ako zjavne nesprávny, prípadne zjavne neefektívny. Prvok neefektívnosti možno vidieť v tom, že rozsudky okresného súdu boli dvakrát zrušené krajským súdom, pričom krajský súd v jednom prípade vychádzal z právneho názoru najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Relevantné je aj to, že spornou otázkou zostalo právne posúdenie miery účasti svedkov pri spísaní závetu poručiiteľkou a vplyv tejto účasti na platnosť závetu, teda okolnosť, ktorá nemá základ v záveroch znaleckých posudkov.

O neefektívnosti postupu okresného súdu však svedčí predovšetkým skutočnosť, že vec sťažovateľky nie je ani po 14 rokoch a 10 mesiacoch od začatia konania právoplatne skončená, čo je už samo osebe z ústavného hľadiska neakceptovateľné (napr. m. m. IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 383/08, IV. ÚS 82/2010), bez ohľadu na hodnotenie miery, v akej okresný súd prispel k tomuto stavu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že prihliadol na to, že okresný súd vo veci rozhodol už trikrát a v predmetnej veci konali krajský súd ako odvolací súd a najvyšší súd ako dovolací súd spolu 5 rokov a 10 mesiacov, z čoho takmer 1 rok bolo konanie prerušené v dôsledku úmrtia navrhovateľky a zisťovania jej dedičov, čiže v tomto období okresný súd nekonal a nemohol tak ovplyvniť priebeh konania. Túto okolnosť však mohol ústavný súd zohľadniť len pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení.

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna a aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej

sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Pokiaľ ide o obranu okresného súdu, že v napadnutom konaní došlo k opakovanej zmene zákonného sudcu, ústavný súd túto argumentáciu nemohol akceptovať. Ústava v čl. 48 ods. 2, ale aj dohovor v čl. 6 ods. 1 zaväzuje predovšetkým všeobecné súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal alebo nemohol riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že predovšetkým neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, okresný súd vo veci rozsudkom rozhodol, aktuálne však vo veci koná krajský súd ako odvolací súd. Ústavný súd tiež

vychádzal z toho, že sťažovateľka v petite svojej sťažnosti nežiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Z týchto dôvodov ústavný súd týmto nálezom neprikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 15 000 € z dôvodu, že *„neprimeranou dĺžkou súdneho konania je už roky vystavená právnej neistote“*.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd zohľadnil predovšetkým doterajšiu dĺžku namietaného konania, ktorá bola spôsobená neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu. Zohľadnil však aj faktickú náročnosť veci spočívajúcu v potrebe vykonať znalecké dokazovanie a skutočnosť, že vo veci boli vypracované tri znalecké posudky. Ústavný súd prihliadol aj na to, že okresný súd rozhodol vo veci trikrát s tým, že odvolacie konania, resp. dovolacie konanie, trvali spolu päť rokov a desať mesiacov, t. j. takmer šesť rokov z takmer 15 rokov trvajúceho konania, čo predstavuje približne 40 % z celkovej dĺžky konania. Na tomto základe ústavný

súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 4 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania v sume 340,90 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to odmenu za 2 úkony právnej služby podľa § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2014 v sume 134 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 8,04 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 284,08 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd nepriznal odmenu za úkon – vyjadrenie z 28. apríla 2015, pretože neobsahuje novú argumentáciu relevantnú vo veci oproti tej, ktorú sťažovateľka uvádza vo svojej sťažnosti.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2015